СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 269. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 18. падолиста, 1925. VOL. XXXIII. No. 269. Jersey City, N. J., Wednesday, November 18. 1925. THREE CENTS

Натискають на уряд, щоби покінчив углевий страйк.

НЮ ЙОРК, 16. падолиста. — Конґресмени нюйорської дільниці Бруклина, котрих є вісім, вислали разом збірну телеграму до президента Кулиджа, просячи його о як найскоршу інтервенцію в углевий страйк та його покінчення.

Підписані конґресмени пригадують урядови, що він обіцяв через секретаря праці вмішатися в страйк, як лишень до нього прийде, та показують на тяжкі терпіння незаможної частини населення.

В місцевих газетах появилися оголошення товариства властителів копалень твердого вугля, в котрих вони заявляють, що страйк ведеться через те, що майнери відкинули пропозицію властителів, щоби працювати далі, а рівночасно вести переговори. Підприємці заявляють також, що вони годяться на арбітрацію.

ПРОБУЮТЬ СТРАШИТИ СТРАЙКАРІВ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 16. падолиста. — Вуглеве підприємство Джедо-Гайленд Ковл Ко. вислало до своїх страйкуючих робітників листи, в котрих заповідає, що страйк може тревати до весни, якщо робітники не згодяться на арбітрацію.

Уряд гейзелтонського дистрикту майнерської юнії заявляє, що властителі можуть тепер заключити нову умову з майнерами, якщо вони згодяться зробити сей контракт на довший протяг часу.

ГРОМАДЯНСЬКІ ЗАХОДИ ДО ПОКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 16. падолиста. — Нові заходи до покінчення майнерського страйку роблять тепер Керен, римо-католицький священник з Вилкс-Баре, та товариство купців з углевих дистриктів.

Вони говорили з представниками майнерів та підприємців, але ще не можуть похвалитися ніякими успіхами.

БОРОТЬБА ЗА ВИКОНУВАННЄ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 16. падолиста. — Представники Антисалунової Ліґи, організації, котра найбільше причинилася до ухвалення прогибіційного закона, заявилися в президента зі скаргами на федеральний прогибіційний уряд. Делеґація нарікала, що урядники переслідують великих бутлеґерів, а пускають плазом малим.

У відповідь на сей закид заявив публично начальник прогибіційного уряду в Ню Йорку, проти котрого були звернені сі закиди, що він свідомо держиться сеї політики, а се тому, бо він не має достаточного числа урядників, щоби переслідувати всіх малих бутлеґерів.

ДЕ ДІВАЄТЬСЯ ЦАРСЬКА ҐВАРДІЯ?

НЮ ЙОРК, 16. падолиста. — Нюйорські ґазети відкрили, що бувший царський полковник царської поліції та потомок старинної шляхотської родини Мартинов служить тут за сторожа при домі одного міліонера. Полковник говорив ґазетяреви, що в Ню Йорку є богато російської шляхти при найрікнійших роботах. Богато шляхти, але не все те шляхта, що представляється за шляхту.

ПРОТИ КАСОВАННЯ ПІДВОДНИХ ЛОДОК.

ВАШИНГТОН, 16. падолиста. — Урядники американської фльоти заявилися рішучо проти англійського пляну заборонити вживання підводних лодок у будучих війнах, за яким заявився сенатор Бора, голова сенатового комітету для заграничних справ. Американські фльотні командати кажуть, що вони були за таким пляном підчас вашинґтонської розоружної конференції, але тепер їх думки рішучо змінилися.

СМЕРТЬ СТОЛІТНОЇ ІНДІЯНКИ.

ВЕСТЕРЛІ, Ровд Айленд, 16. падолиста. — У Чарлставні померла нині у власнім домі Елизавета Примас, індіянка з племени Нараґенсет, котра рахувала собі 103 роки життя. Дати свого уродження вона не знала, але вона говорила, що яко 15-літна дівчина вона була на вродистім відкриттю зелізниці в 1837. році.

ПОЛІСМЕН АРЕШТОВАНИЙ ЗА ВИМУШУВАННЄ.

НЮ ЙОРК, 16. падолиста. — На приказ властителя одної реставрації арештовано Кароля Зумбу, нюйорського полісмена, котрий мав зайти до сеї реставрації, представитися за прогибіційного аґента та зажадати 100 долярів викупу перед арештованнєм. Арештованому відобрано сейчас його поліційні відзнаки та випущено на волю аж по зложенню кавції (бейлу) в сумі півтретя тисячі долярів.

НЕБУВАЛА ОБОРОНА.

НЮ ЙОРК, 16. падолиста. — Перед поліційний суд одного нюйорського дистрикту поставлено трох людий під закидом, що вони [illegible] річий за ліцитації, вдаючи зі себе [illegible] Самого властителя [illegible] закладом, що не додержав [illegible] річий ко заході сонця.

Обжаловані [illegible] що арештували [illegible] покупців. [illegible] то його вдови [illegible] властиво [illegible] дить з [illegible] що [illegible]

ГОЛОДІВКА НАШИХ ВЯЗНІВ.

Дня 26. м. м. звернулась депутація від імени Організації Українців м. Львова до президента суду Червінського, в справі голодівки політичних вязнів. У склад делеґації увійшли пані: М. Білецька, К. Малицька і панове: Целевич і Кінка. Депутація заявила, що українське населення стривожене відносинами у вязницях, і що всі обіцянки інспектора варшавських вязниць досі не виконані і вказала на „болячки" справи, а саме: приноровлення надто острих дисциплінарних кар як нпр. заборона проходів вязням, заборону читати часописі, трудности у зустрічах вязнів з ріднею та знайомими (короткість часу розмови крізь решітку). Зокрема звернула депутація увагу, що поведінка вязничних органів супроти наших політичних вязнів є богато гірша, ніж супроти таких вязнів иншої національности (нпр. Штайґера) і що з цього приводу українське населення є схвильоване. През. Червінські заперечив звісти, буцімто вязні голодують уже пятий день, бо голодівка триває щойно два дні; що деякі вязні вже припинили голодівку і що голодуючі не є політичними вязнями, бо є обвинувачені в большевизмі, шпіонажі і нападах на державну касу. Депутація дозволила собі пригадати, що царська влада саме за тогосамого рода злочини переслідувала нинішніх достойників польської держави, як президента Войцеховського і марш. Пілсудського, (відомих революційним партіям як товариші „Едмунд" і „Віктор"). Вкінці обіцяв президент, якщо голодівка скінчиться, дати вязням красше приміщення, скасувати раніше накладені дисциплінарні кари і решітку при розмовах з гістьми та дозволяти на частійші проходи.

ГОЛОВА СІОНІСТІВ ПРО КРИМСЬКУ ЖИДІВСЬКУ КОЛЬОНІЗАЦІЮ.

Голова світової сіоністичної організації проф. Вайдман заявив у Берліні представникам німецької преси, що жидівська кольонізація Криму не робить сіонізмові ніякої конкуренції. В Росії — казав він — йде про кольонізацію 10 тисяч жидівських родин та про створення для них дому. Дім цей не буде вправді жидівським, але буде він домом у всякому випадку. Про конкуренцію для сіонізму не може бути тому й мови. Але треба признати, що по сіонізмі кримська кольонізація являється другим з черги конструктивним ділом економічної а подекуди то й психольоґічної відбудови Жидів. Стоячи на такому становищі сіоністи витають кримський проект, незважаючи на те, що він не має ніякої стичности з напруженням жидівського народу в напрямі відбудови жидівського осідку в жидівському краю.

[illegible] ЄДНОСТИ В РОСІЙСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

Собор православної церкви в Москві постановив по довгих і горячих переговорах, що всі [illegible] поєднатися з [illegible] [illegible]

ЮВИЛЕЙ ЛЮДИНИ ПРАЦІ.

40-літні роковини громадянської діяльности д-ра Степана Федака.

В неділю 26. м. м. святковано урочисто ювилей 40-літньої громадянської діяльности д-ра Степана Федака. В 12. год. в пол. відправлено в Успенській (Волоській) церкві при численній асисті духовенства Службу Божу; співав хор „Бояна". Потім усі делеґати львівських і краєвих українських установ і організацій числом понад 200 осіб зібралися у великій салі засідань „Дністра" зложити шан. Ювилятові привіт. О. мітрат Бачинський відчитав відручного листа о. митрополита А. Шептицько з баданнями і благословенством для д-ра С. Федака, як вірного християнина. Др. Кость Левицький привитав ш. Ювилята від імени всіх присутніх та вручив Йому мистецько виконану пропамятну адресу.

ЦАРСЬКИЙ ОРДИНАНСОВИЙ ОФІЦИР І „НЕЗНАНИЙ ЖОЛНЄРЖ".

Участь польського маґната Адама Замойського у президії почесного комітету для святкування у Варшаві дня „Незнаного жолнєржа" викликала голосний скандал. Один за другим член комітету відмовлявся від участи в ньому з уваги на особу Замойського, про минувшину якого появляються пікантні ревеляції. Граф Замойський був підчас війни офіцером для „спеціяльних доручень" при головній кватирі Миколи II., а вчасі вибуху революції не покидав цариці, при якій залишився аж до її вивозу. Нині він, як бачимо, великий польський патріот, що дає свою почесну фірму маніфестаційним польським святам.

ВРАНҐЕЛЬ ЗРЕЗИҐНУВАВ З ВІДБУДОВИ СВОЄЇ АРМІЇ.

Відомий російський білоґвардійський ґенерал Вранґель задумує перенестися до Брукселі, де вже перебуває ґенерал Денікін. Вранґель остаточно зрезиґнував з пляну відбудови своєї армії зі старшин і жовнірів російських розпрошених по балканських краях. Він розвязав свій штаб і своє військове бюро, з чого виходить, що він уважає свою діяльність за скінчену.

ФАЛЬШІВНИКИ ДОКУМЕНТІВ.

Політична поліція відкрила в Берестю над Буґом велику шайку фальшівників документів. Шайка фабрикувала „доводи особисті", пашпорти та військові книжочки. Шайку арештовано в її урядовому поміщканню в часі праці. Забрано багато блянкетів, печаток, підписів і ин. Ціла орґанізація складалася зі самих Жидів.

ГАЛИЦЬКИЙ ВИНАХІДНИК.

Поліція арештувала якогось краківського інжиніра Германа Кляйнвахса, що приїхав до Львова приготовляти підробку стемплів. Замовив кліші за 1000 зол., і 3000 листів паперу, засів у готелі „Австрія", винаймив окрему кімнату для „праці" і вибирався з міліоном штук стемплів до Німеччини. Мав ще до помочі брата і в найбільшім роспалі інжинірської діяльности мусів відвідати вязницю. В р. 1923 мав уже процес за фальшування долярів, а брата його шукали за ошуканство.

ПІЛСУДСЬКИЙ І СІКОРСЬКИЙ.

Боротьба поміж першим маршалком Польщі і її нинішнім військовим міністром приняла вже давно форми, які дійсно мало чести приносять головним акторам сеї історії та престіжеви польських начальних військових властий. Востанне повідомляють про нову шпильку мін. Сікорського проти марш. Пілсудського. Пілсудському належить по закону платня 1-го маршалка, яка була теж досі зазначувана у буджеті. Коли Пілсудського усунено від активної служби, він зрікся сеї платні. Мін Сікорський замісць з простої куртуазії зберегти для формальности у буджетовому преліміnарі польського м-ства позицію „маршалок Польщі", казав скреслити її зовсім. Приклонники Пілсудського дістали нову зачіпку.

КУХОВАР — ГРАФОМ І ЕПИСКОПОМ.

У Римі арештували панка, що виступав як варшавський епископ і як гр. Тарнавський. Є це з професії 39-літний куховар, що має честь походити зі Львова і вже в 1904 р. передягнений за священника виманчував від людей гроші, а навіть одержав субвенцію. Попав навіть до віденських черців „Милосерні Браття" і виказав усім про своє графське походження, яке потверджував самовпевненою поведінкою. Побував в Альзації, був караний за ошуство і прогнаний з Кракова, вступив до духовної семинарії в Невер, у Франції, і там покравши документи на імя французького священика, продовжував паломниче графське життя. На 10 літ щез з овиду, скрізь виступаючи як польський граф і французький священик. Талант та й годі!

ТРІЙНЯКИ.

З Риму доносять, що жінка Аґнета Колетта привела на світ трійняків мужеського полу. Двоє немовлят мають зовсім нормальну будову і тішуться як найкращим здоровлям. Третя дитина має дуже довгі ноги, а шию апоплектика. Лікарі дуже зацікавилися тим випадком.

Грошевий капітал втікає з Франції за границю.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 16. падолиста. — Французькі капіталісти зачали масово перевозити свої капітали в грошах до Швайцарії і до інших країв, щоби оминути „національну данину", яку правительство Пенлеве готовить на всі капітали у Франції.

Се вже викликало паніку у французьких фінансових кругах. Французькі фінансисти бояться, аби у Франції не повторилось се, що було в Німеччині, коли прийшла була там найбільша скрута ізза натиску Франції на Німеччину.

ФАШИСТИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 16. падолиста. — У Франції появились уже фашисти прилюдно. Вони вправді не хотять називатись фашистами, а тільки Лігою Патріотичної Молоди, за всетаки мета в них однакова як і в Італійських фашистів.

Вчера був тут перший зїзд і похід французьких фашистів у синих сорочках.

На їх зїзді говорив голова сеї Ліґи, Пієр Тетенжер. Він зясував програму Ліґи, в якій осудив теперішне парляментарне правительство, а домагався диктатора, подібного до Клеманса.

Найбільше підпирає Лігу бувший президент Франції Александер Мільран.

Французькі комуністи уладили демонстрацію проти „синіх сорочок".

АҐІТАЦІЯ ЗА СКАСОВАННЄМ ПІДВОДНИХ ЛОДОК В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 15. падолиста. — Відколи потонула англійська підводна лодка М-1 разом із залогою, в Англії ведеться гомінка пропаґанда за скасованнєм підводних лодок.

До пропаґанди приєднались не тільки визначні політики і посли, але навіть деякі міністри і високі достойники англійської военної фльоти.

Посол Кенворті пригадав з тої нагоди, що вчасі розоружної конференції у Вашинґтоні за скасованнєм субмарин заявилась Америка, Англія і Японія, а тільки одна Франція оперлась і розбила сі заходи.

Преса також підпирає сю акцію і каже, що Англія повинна навіть відписати Франції часть довгу, щоби тільки згодилась на скасоване підводних лодок.

РАДА ЛІҐИ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 14. падолиста. — Слідуюче зібранне Ради Ліґи Народів скликано на 7-ого грудня до Риму. На порядку нарад 50 ріжних справ.

НІМЕЦЬКІ МОНАРХІСТИ.

БЕРЛІН, 14. падолиста. — Ґазети подають, що виявилось, що німецький міністер війни Гесслер був у змові з німецькими монархістами і мав не перепиняти, колиб вони хотіли виконати державний переворот.

ВИБОРИ В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ.

ВІДЕНЬ, 16. падолиста. — Тимчасове обчислення голосування на послів до чесько-словацького парляменту, яке було вчера, показує, що в Чехії і на Moраві побідили чеські соціялісти; в німецьких частях сих країв німецькі націоналісти; і в Словаччині хлібороби, які ставляться ворожо до Чехів.

КОМУНІСТ ПРОТИ КОМУНІЗМУ.

РИҐА, столиця Латвії, 16. падолиста. — З Росії втік комуніст Дзевалтовський, родом Литовець з Вильни, котрий у большевиків займав протягом 8 літ визначні й одвічальні місця. Він перейшов польську границю і там його арештовано.

Перейшовши границю, сказав, що покинув Росію, бо не може більше дивитись на большевицьке обріхування та обманювання людий неістнуючим і ніколи нездійснимим комунізмом.

РОЗЛОМ В УКРАЇНСЬКІЙ АВТОКЕФАЛЬНІЙ ЦЕРКВІ.

МОСКВА, 14. падолиста. — З Києва повідомляють, що в українській православній автокефальній церкві прийшло до розлому.

Частина автокефалістів виступила проти митрополита Василя Липківського, проти Чеховського і других і зорганізувалась окремо. Нова ґрупа називає себе „діяльниками".

Вона тепер скликала свій зїзд в Києві.

ЗРАДНИК.

ВІДЕНЬ, 14. падолиста. — Торік викликав був в Альбанії революцію молодий авантурник Ахмед Зоґу.

Він за сербські гроші зорґанізував банду, якою повалив владу премієра о. Фана Нолі і посадив свою. По сьому перевороті Нолі, всі його міністри і визначнійші політики, що його підпирали, втікли заграницю, а Сербія у відплату за свої гроші забрала собі часть альбанської території. Проти сього виступила Ліґа Народів, поторічна аліянтська „конференція амбасадорів" і вкінці „світовий суд" з Гаґи, але Ахмед Зоґу на се не зважав, а оголосив, що сам він віддає Сербії частину альбанської території і Сербія узяла і прилучила її до своєї.

Тепер альбанська република не тільки ограблена територіально завдяки продажному „президентови", але і внутрішно розкладається. В цілому краю там тепер розбої, грабежі, руїна й анархія.

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЯЛИ ВИСЛАНЦЯ СКОРОПАДСЬКОГО.

МОСКВА, 30. жовтня. — В суді в Харкові [illegible] справу бувшого [illegible]

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинчоке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЗА РІДНУ ЗЕМЛЮ

Під таким кличем несеться вічевий голос по нашій рідній землі. По всіх більших містах і місточках Галичини, а навіть і по селах, відбуваються величаві віча, на яких висказує нарід своє слово в справі польської аґрарної реформи, яка хоче видерти українському селянинови землю, а сам край скольонізувати польськими зайдами.

Відчув нарід небезпеку і отце громадно спішить на пораду. Це перший ширший народній рух від коли наш край опинився під польською окупацією. До цего часу не можливо було того зробити не тільки завдяки утискам з боку польської влади, але й задля наших власних невідрадних обставин, задля нашого внутрішнього розбиття. Аж консолідація в національнім таборі та створення Національно-Демократичного Обєднання на західно-українських землях припинили хаос та розклад наших власних сил, відбудували в короткім часі наші політичні орґанізації по місцях та заставили їх до праці. Вислід тої роботи бачимо якраз у вічевій акції в справі оборони рідної землі. Відчуваємо тепер, що є якийсь центр, що є система в роботі, а карність в рядах громадянства.

На вічах виступають наші посли з польського сойму, а участь в них бере найактивнійша частина нашої інтеліґенції. З вічевих звітів виходить, що селянство поставилося до тої справи дуже уважно, бо бере громадну участь в вічах, особливо в дискусії. На вічах обговорюється загальне положення на західно-українських землях та на Великій Україні, а в той спосіб підноситься свідомість широких мас та облегшується самооборонну акцію. А це справа неаби якої ваги.

Ми мусимо бути готові до найбільш завзятої боротьби в обороні нашої землі. До цеї боротьби мусить станути одностайно весь нарід а вічева кампанія має тільки освідомити широкий загал про ту небезпеку, яка спаде на український нарід під Польщею, колиби була ухвалена польська земельна реформа. На всіх вічах ухвалюються однакові протестаційні резолюції, які висилаються через українську соймову репрезентацію до польського уряду в Варшаві, а яких відпис пересилається рівнож до канцелярії Укр. Нац. Дем. Обєднання у Львові. Цей матеріял буде потрібний до евентуальної дальшої боротьби на міжнародній арені, якщо закон той буде дійсно ухвалений.

В звязку з тою акцією творяться по селах земельні комітети, які мають слідити за тим, щоби наша земля не попадала в неукраїнські руки. Способи до цего є всілякі, бо і другі народи, а навіть самі Поляки вели колись таку саму боротьбу з Німцями і залишили нам готові зразки такої боротьби. Якщо ми будемо в тім напрямі освідомлені і зорґанізовані, не буде мати приступу до нас ніякий польський зайда, навіть по ухваленню аґрарної реформи в Варшаві. Практично може польська аґрарна реформа піти з димом, якщо сам нарід схоче пустити з димом будинки тих, що прийшли рабувати нашу землю.

КОНҐРЕС НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНЬШОСТИЙ

Ми вже згадували в нашім орґані, що 14. жовтня відбудеться в Женеві конґрес національних меньшостий. Тепер тільки згадаємо про те, що з того конґресу вийшло та яку ролю відограли на нім Українці.

З рамени парляментарної репрезентації взяли участь в нарадах конґресу сенаторка О. Левчанівська, сенатор М. Черкавський і посол П. Васильчук.

Сам конґрес був по своїй ініціятиві і програмі конґресом властивих національних меньшостий, які ставилися льояльно до пануючих націй, а тільки домагалися з їх боку певної толеранції. Вже по тій причині не могло прийти між Українцями, а конґресом до певного порозуміння, бо ми не є ніякою національною меньшостю, а великою більшостю на своїх землях. А далі, ми цілком не думаємо оставати льояльними горожанами польської держави, а домагаємося застосовання до нас права самовизначення народів, або іншими словами хочемо видобутися з під Польщі та бути самостійним державним народом. Українські делеґати зложили тому в тім змислі відповідну заяву з тим, що возьмуть участь в конґресі тільки як обсерватори. До Українців прилучилися Білорусини та Литовці.

Така постава українських делеґатів була цілком правильна. Конґрес не брав під увагу домагань національного самоозначення, ані не хотів розбирати положення поодиноких національних ґруп. Тим самим не мав він для нас ніякої практичної вартости. Не можна було його знова злегковажити, бо всеж таки він є щойно початком нової міжнародньої інституції, яка згодом може поширити свою діяльність та стати нам в пригоді. Тому добре зробили наші делеґати, коли виложивши наше прінціпове становище, зайняли вичікуючу позицію.

КОНҐРЕС ЕВРОПЕЙСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТИЙ

Означення програми. — Внесок українських, білоруських та литовських делеґатів. — Резолюції на адресу Ліґи Народів. — Чи доцільний засіб?

Львівське Діло пише:

Кілька днів тому, в двох окремих статтях ми писали про мету та загальну програму праці конґресу національностий у Женеві, що почався 14-го жовтня. Нині маємо перші точнійші дані про його учасників та хід нарад.

На передвступнім засіданню конґресу ствердили, що 30 ґруп, які заявили про свою участь, вислали офіціяльних делеґатів, або мали своїм представником дотичного політичного провідника. Головував на цьому засіданню др. Вільфан словенський посол до італійського парляменту, вибраний на пропозицію ґр. Сераковського, представника польської національної меншости в Німеччині. Конґрес був скликаний трьома діячами: д-ром Осипом Вільфаном, д-ром Павлом Шіманом, німецьким послом у латишському парляменті і Ґезою де Шулльо, головою мадярської секції Ліґи Націй у Чехословаччині. Як відомо, мета конґресу була дуже загальна і досить нереально зясована, а саме: зібрати представників усіх національних меншостий для виміни гадок як найти розвязку проблеми національної. Кажучи ще точнійше: конґрес мав сформулувати деякі спільні принципи, на основі яких національні меншости могли би найти MODUS VIVENDI, а навіть гармонійного співжиття з національними більшостями, себто пануючими. Дискусію на тему внутрішнього положення поодиноких меншостий, їх своєрідної ситуації та недостач і протести, звязані з цим положенням, програма заздалегідь виключила з нарад.

Вже ця одна вказівка може дати вдоволяючий погляд про атмосферу, в якій могли проходити наради. Усталивши кілька принципів щодо денного порядку, вибрали тісний комітет для приготування праць конґресу. До цього комітету, складеного з 12 осіб, вибрано представників таких національностий: Мадярів, Вендів, Данців, Українців, Поляків, Жидів, „Карпаторосів", Сербів, Німців, Білорусів.

Перед кінцем засідання Українці та Білоруси поставили внесок з мотивами, щоби конґрес зайнявся також питанням самоозначення народів. Передвступне засідання рішило відослати цей внесок до комітету, а комітет дванайцяти відкинув цей внесок посла Васильчука, що мав на меті поширити програму конференції. Так само відкинули нове домагання Македонців, щоби їх допустити до співучасти.

Представники Українців та Білорусів, за підписами посла Ф. Єреміча, як представника Білорусів і сенаторки О. Левчанівської, сенатора М. Черкавського та посла П. Васильчука, склали 14. ц. м. таку заяву:

„З нагоди першого конґресу, що зібрався у Женеві представників зорґанізованих національних ґруп, які підпали під чужу владу, ми представники українського та білоруського населення, прилученого до Польщі проти його волі, стверджуємо, що наші оба народи, що находяться на власній національній території, одній третині всієї польської держави, творять переважаючі національні більшости, для яких ми домагаємось повного здійснення прав самоозначення, забезпеченого їм міжнародніми законами.

„З огляду на те, що предметом нарад і рішень цього конґресу є тільки мінімальні домагання національної охорони груп, виключно на національно- [illegible] конґрес не є схильний поширити предмету нарад до меж домагань національного самоозначення, ані дозволити на розслід положення поодиноких національних ґруп, ми заявляємо, що наша діяльна співучасть у нинішнім конґресі стане можливою щойно тоті, коли такий конґрес займеться не тільки охороною національних меншостий розсіяних на чужих територіях, але також питаннями повного здійснення прав самоозначення і індивідуального положення поодиноких національних ґруп.

„А заки це станеться, візьмемо участь у конґресі тільки як обсерватори, висловляючи свої найщирійші побажання, щоби праці конґресу, навіть у цьому обмеженому обсягу, дали доцільні наслідки".

Анальоґічну заяву склав в імені Литовців п. Ваянчкавскас.

Дня 15. ц. м. зібрані делеґати конґресу приняли такі резолюції:

1) „Національно-культурна свобода є таким самим добром культурного світа, як і релігійна. Цю аксіому повинні всі признати як етичний принцип для національних взаємин і вона повинна найти свій вислів у позитивних державних законах та засобах державного життя. Згідно з нею, кожна держава, в якої межах живуть також инші національні ґрупи, повинна забезпечити цим громадам права свобідного та господарського розвитку, а її членам повну волю користуватись усіма громадянськими правами. Признання і практичне здійснення тих принципів творять передумову для порозуміння між народами, а тим самим передумову европейського миру".

2) „В европейських державах, в яких межах живуть також инші національні ґрупи, кожна з тих ґруп зокрема повинна мати право в своїх публичних законних орґанізаціях, згідно з своєрідними обставинами, зорґанізованих територіяльно чи індивідуально, плекати свою народню культуру та її розвивати. У цьому праві самоправління бачать делеґати шлях, щоби в згаданих державах витворити льояльне співробітництво всіх більшостий та менщостий, без конфліктів і також поправити їх взаємини з иншими европейськими народами".

3) „Зогляду на те, що европейський мир можливий тільки на підставі справжньої волі до порозуміння між національностями, Ліґа Націй матиме завдання зайнятись близше засобами здійснення прав нац. меншостей, сформулованих у цих резолюціях, згідно з ясно зясованим завданням Ліґи з дн. 21. вересня 1922 р. Орґанізовані національні ґрупи в Европі мають сильну волю причинитись по змозі своїх сил, щоби Ліґа Націй здійснила цю мету. Президії поручають подбати, щоби згадані резолюції подати до відома членів Ліґи Націй."

4) „Конґрес висловлює щиру подяку всім міжнародним орґанізаціям, які займаються розвязкою проблеми національних меншостей і прохає їх продовжувати свою працю згідно з своєю величною методою".

З нагоди згаданого конґресу, орґан союзу національних меншостей у Німеччині (Поляків, Данців, Лужацьких Сербів, Литовців, Чехів) „Kulturwille" стверджує факт, що цього рода спроба найти порозуміння між народами є першою в історії. Признаючи добрі сторони такої орґанізації і сподіваю- [illegible] в тім, чи ця спроба є добрим засобом до розвязки проблеми". Розумно є оминати дразливих справ на міжнародніх конґресах, щоби вдержати гармонійну атмосферу. Але не зовсім розумно є зрікатись розсліду реальних обставин, в яких живуть народи, коли метою нарад та резолюцій є поправа цих обставин.

ДОПИСІ.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

До Українського Громадянства в Бейон, Н. Дж.

В. Шановні Громадяни і Громадянки міста Бейон, Н. Дж.

Минають дні, місяці; минають і літа, як ми українські мешканці Бейону поселились тут в малім але промисловім місточку Бейоні.

Позасновували запомогові орґанізації, себто відділи, братства, сестрицтва і товариства, бо се перша вимога життя кождого досвідченого Українця. Маємо свою українську церкву. Маємо своїх українських промисловців, але всетаки чогось ще бракує. А іменно брак нам своєї хати. І сей брак хати дається так тяжко відчувати, що аж соромно показатись іншим добколичним містам публично. Український Американський Горожанський Клюб видячи, що всякі запомогові братства і товариства не можуть самі за се діло братись через те, бо мають членів в асекурації ріжних поглядів — скликав від себе загальні збори на неділю 11-ого жовтня м. м. На тих зборах явились репрезентанти слідуючих орґанізацій: Від. 213 У. Н. Союза, А. Бирич; А. Баглай, від. 167 У. Р. С.; А. Басараб, М. Росоловський, від. 81 Провидіння; М. Мороз і Куз Гриник, від. Укр. Ам. Гор. Клюбу, Юрко Бойко, Юрко Телішевський і С. Ґотра.

Майже всі щирі Українці явилися на гали, щоб додати духа до дальшої праці. Юрко Бойко предсідателював а Юрко Телішевський секретарював. По довших нарадах Іван Мельник в своїм рефераті обяснив ціль дому. Тоді приступлено до загального голосовання над назвою дому, себто іменем корпорації. На внесок гром. Николи Сеника, попертий гром. Петром Борисом, щоби корпорація носила назву Укр. Ам. Горож. Клюб, назву сю принято більшостю голосів. Відтак приступлено до впису членів, яким чином Укр. Ам. Гор. Клюб зріс до числа 65 членів.

Тому лучімся і вступаймо до Укр. Ам. Гор. Клюбу при 45 Іст 21 улиці. Мітинґи відбуваються що суботи о 7. год. вечером, а також можна кождому Українцеви зайти туди кождого вечера по всякі інформації.

ЗА ВИДІЛ УКР. АМ. ГОРОЖ. КЛЮБУ:

Микола Смик, голова;
Іван Мельник, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український Театр в Ню Йорку.

Від аматорщини до дійсно артистичної гри, від пльовання в керницю (Наталка Полтавка) до здорового розуміння української штуки, від тухлої „отсебятини" до точного виконання того, що дає автор, від нерозмірених рухів аматорів до повної гармонізації і контролі рухів і, нарешті, від китайських вусів і ґумових носів, котрі мають усе великий нахил у аматорів відклеюватись на сцені в самий траґічний момент песи, до справжнього гриму — ось той шлях по якому пішов УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР НАРОДНОГО ДОМУ в Ню Йорку під умілою режисурою с. Володимира Кедровського. Сталось на наших очах чудо: Маємо дійсний театр в Ню [illegible] сера дали можливість нам Українцям бачити добру гру, спів і танок.

Драма Івана Франка „Украдене щасте", яку дали 25-го жовтня, оставила глибоке вражінне на слухачів. Сама по собі песа наскрізь просякнута драматичними моментами і при читанню вражає глибиною змісту. Брак місця не позволяє застановитись подрібно на ній. Хто цікавиться, раджу прочитати. Головні ролі були в руках знаних артистів: Карлаша — (жандарм), Гурського — (Микола, галицький селянин-середняк) і Троїцької — (Анна, жена Миколи).

Коли дивитись на гру Карлаша і Гурського, мимоволі переносишся в Київ на велику українську сцену і забуваєш, що це діється в Америці. Карлаш і Гурський не істнують на сцені: цілковито втіляються в особи героїв песи і вводять нас в життє тих осіб з їх почуваннями, долею й недолею, сміхом і плачем. Гурський дає нам селянина такого, якого дає Іван Франко: доброго Українця, слабовольного, чутливого сімянина, якого недоля приводить майже до божевілля і врешті до вбивства. Чудову постать жандарма дав Карлаш, який під мундуром цісарським мав українське серце, але зневірене обставинами життя і тому зле і непостійне. Шукання смерти приводить його до конечного фіналу — сцена забиття його Миколою. Ся сцена особливо пройшла добре (що так рідко вдається) і жах на хвилю опанував слухачами. В грі Карлаша і Гурського не можна ані на хвильку замітити якоїсь втоми або невідповідного руху. Весь час вони приковують глядача до своєї гри. Пані Троїцька була на висоті свого завдання як ніколи. Можна сміло сказати, що її чекає блискуча будучність на сцені.

Також Ординський, Ординська, Карпович, Котович і Котовичка дуже добре грали свої ролі. Зокрема Ординський, який щойно почав грати на сцені, виявляє надзвичайну ерудицію гри, особливо розмірність рухів, і при чудовому голосі, він може пійти далеко наперед.

В сім сезоні хором дириґує п. Карлаш. В ролі дириґента він вповні на висоті стоїть. Нюйорська публика слушно оцінила Театр Народного Дому, доказом чого переповнена галя при кождій виставі. Карлаш і Гурський стали любимцями публики. Всякому, хто хоче побачити дійсну артистичну гру, я раджу не пропускати нагоди прийти до Народного Дому.

Пару слів про публику. Дивно воно якось! Прийде наш чоловік до американського кіно або театру, дивиться мов води в рот набрав, тихо ані мурмур... А тут прийде, завіса піднялась, починається шарудінне ногами, витягування свого „ковта" зпід сусіда, кашляннє, шукання свого нумеру і т. п. Нарешті починається представлення. Ви думаєте то все? Ні! Нараз хтось починає булькати соду з фляшки... Так би, здається, і булькнув фляшкою по голові. Стоїть артист і не знає, чи йому починати, чи що. Видиш як лице йому міниться і приймає всі кольори, запал весь луснув... і все. Діти, позасувавши пальці в носи, в задумі дивляться..., де є ріжнобарвні лямпки або на того, хто соду продає. Воно правда, діти дуже жваві козаки, але їх родичі могли би тримати при собі, якби хотіли... Гей, люди добрі, пора зрозуміти, що свій театр треба ще більше шанувати ніж чужий!

Гість.

(Дальший тяг дописий на ст. 4-ій).

ПОДЯКА.

БЕНТЛІВИЛ, ПА.

Отсим складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за уділенне мені запомоги з фонду бідних в сумі $50. Най Бог помагає всім, хто є в У. Н. Союзі на благо українського народу і на славу У. Н. Союзови.

Іван Фариняк,
член від. 109 У. Н. Союза.

З ІСТОРІЇ КАРМЕЛІТІВ.

Голосна подія в мурах львівського кармелітського монастиря не покінчиться тільки на поліційних доходженнях та ґазетних сензаціях. Вона набрала вже широкого розголосу в цілому краю а то й заграницею та стала темою до щоденних балачок „вірних", які з тривогою позирають на небо, що зіслало таку страшну, нечувану кару на монастир, де в покорі та в умертвлюванню проживали „побожні монахи".

Оця трагічна подія набирає тимбільшої ваги, що вона склалась якраз в одному з найбільше цінених та шанованих монастирів у Львові. Кармеліти поруч Бернардинів записалися ярко в історії т. зв. польського Львова і разом з Ченстоховою відограли чималу ролю в часі всяких воєнних заверюх.

Подібно як Ченстохова зі своїм „пшеором" Кордецьким оборонялася по геройськи перед шведською навалою, так і Бернардини та Кармеліти були бастіонами Львова у війнах з Хмельницьким та шведським королем Карлом XII.

В часі облоги Львова Хмельницьким, Кармеліти зі своїми мурами були недобутою твердинею, що встоювалась перед ударами козацьких полків. Навіть коли полк. Кривоніс добув Високий Замок і повів рішучий наступ на вали самого міста, Кармеліти стали запорою до дальшої акції. Своїм домінуючим положенням боронили вони брам самого міста і тільки по добуттю Кармелітського монастиря можна було подумати о приступі на т. зв. босацьку браму, яка стояла менше більше в половині віддалена поміж Кармелітами а нинішним будинком „Дністра".

Тоді то сам Хмельницький — як подають львівські літописці — пригнав на білому коні аж на горб (де нині польський духовний семинар) і обнявши провід над батеріями, казав повернути весь огонь в сторону цієї нездобутої запори.

Кажуть, що саме тоді велика бомба впала зі сторони оборонної башти (нині ще осталась вона майже в цілости) і покотившись під ноги коневі мало не розірвала самого гетьмана. Щастя, що сполоханий кінь стрибнув в одну мить і Хмельницький вийшов цілий з небезпеки.

Щойно шведський король Карло XII упорався за одним махом з кармелітською твердинею.

Коли не міг діждатись скорого заняття Львова, сам особисто, з одною ескадроною своїх драґунів пігнав під мури міста. Потім повернув на Високий Замок і почав шукати своїм вправним оком т. зв. слабого місця. Рішив, що найкраще почати з босяцької брами. Заки його ґенерали розвинули свої частини до наступу, Карло XII пригнав в ночі з драґунами під монастир і перший з витягненою шаблею вискочив на його мур.

Тоді вирізав цілу залогу, яка була заскочена ненадійно у сні і не пощадив нікого — навіть монахів Кармелітів, що так завзято боронились.

Ще богато згадок про славний кармелітський монастир залишилося у давній історії Львова, а навіть у недавній з памятного 1918 р. а всі ці згадки дають тільки докази, що Кармеліти поруч Ченстохови належали до тих святощів, якими польська суспільність мусіла дорожити.

Та історія цих двох монастирів закінчилася дуже сумно завдяки двом монахам і двом подібним трагедіям, яких героями були — тут кс. Копач, а там у Ченстохові, ославлений кс. Мацох.

ВИКАЗ ОРҐАНІЗАТОРІВ З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ

(Продовження)

ПІСЛЯ ЧИСЛА ЗОРҐАНІЗОВАНИХ НОВИХ ЧЛЕНІВ ПОВНОЛІТНИХ:

По 2 членів зорґанізували:

В. 4. Семен Кусень, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ 7. Іван Коґут, МкАду, Па.
„ „ Йосафат Костів, МкАду, Па.
„ 22. Михайло Баглай, Бруклин, Н. Й.
„ 36. Юстина Лиса, Рочестер, Н. Й.
„ 38. Михайло Вільчинський, Овбурн, Н. Й.
„ 52. Ілько Процишин, Голийок, Масс.
„ 54. Григорій Трусевич, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ 56. Мартин Петрик, Вілінґ, В. Ва.
„ 64. Василь Матвіяс, Петерсон, Н. Дж.
„ 73. Микола Пшоновський, Правіденс, Р. Ай.
„ 81. Михайло Шуба, Куртіс Бей, Мериленд.
„ „ Михайло Вітовський, Куртіс Бей, Мд.
„ 83. Роман Карбівник, Філяделфія, Па.
„ „ Андрій Вишиваний, Філяделфія, Па.
„ 86. Семен Петрочко, Олифант, Па.
„ 94. Петро Войтович, Гемтрамк, Міш.
„ „ Йосиф Морозовський, Гемтрамк, Міш.
„ „ Олена Курочка, Гемтрамк, Міш.
„ „ Онуфрій Курочка, Гемтрамк, Міш.
„ „ Михайло Кулинич, Гемтрамк, Міш.
„ 103. Василь Колодрубець, Мілвокі, Віс.
„ 107. Іван Матейчук, Геммонд, Інд.
„ „ Йосиф Мудрий, Геммонд, Інд.
„ 112. Константин Кардамаш, Клівленд, О.
„ 117. Семен Кучма, Ню Йорк, Н. Й.
„ 118. Михайло Сарахман, Пітсбурґ, Па.
„ 119. Марія Бурка, Янґставн, Огайо.
„ 120. Василь Монастирський, Вудлавн, Па.
„ 128. Володимир Каршель, Лорейн, Огайо.
„ 129. Михайло Дзярський, Вайтстон, Н. Й.
„ 137. Микола Підгайний, Вест Істон, Па.
„ „ Іван Рудавський, Вест Істон, Па.
„ 147. Іван Онишканич, Алентавн, Па.
„ „ Федьо Мицьо, Алентавн, Па.
„ 152. Онуфрій Голошівський, Нюарк, Н. Дж.
„ 157. Павло Каняк, Бенвуд, Вест Вірджінія.
„ 163. Михайло Паранич, Філяделфія, Па.
„ „ Йосиф Федюк, Філяделфія, Па.
„ 168. Григорій Ґеба, Перт Амбой, Н. Дж.
„ 172. Михайло Боднар, Ню Йорк, Н. Й.
„ 179. Михайло Петрівський, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Василь Тустановський, Ст. Луіс, Мо.
„ „ Василь Щупляк, Сейнт Луіс, Мо.
„ 181. Микола Шпак, Менвіл, Р. Ай.
„ 182. Онуфрій Зубар, Пасейк, Н. Дж.
„ 190. Павлина Пайончковська, Пеорія, Ілл.
„ 191. Іван Ткач, Трой, Н. Й.
„ 192. Петро Ірха, Геркімер, Н. Й.
„ 196. Василь Лецин, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ 206. Михайло Пророчок, Вунсакет, Р. Ай.
„ 208. Яків Стаднір, Скрентон, Па.
„ 211. Олекса Тіцький, Стейплетон, Н. Й.
„ 213. Кузьо Гриник, Байон, Н. Дж.
„ 222. Олекса Кобилінський, Томастон, Конн.
„ „ Михайло Шипінка, Томастон, Конн.
„ „ Стах Блажко, Томастон, Конн.
„ 225. Стефан Патин, Діслодж, Мо.
„ 234. Юрій Ґвіздь, Елізабет, Н. Дж.
„ 235. Олекса Невойда, Росфорд, Огайо.
„ 239. Іван Хмелик, Філяделфія, Па.
„ „ Юрко Нечипор, Філяделфія, Па.
„ 243. Теодор Карплюк, Вест Пулман, Ілл.
„ 251. Василь Козир, Клівленд, Огайо.
„ „ Катерина Козир, Клівленд, Огайо.
„ „ Григорій Коростенський, Клівленд, О.
„ 252. Панько Ґошко, Шікаґо, Ілл.
„ 271. Григорій Левуш, Елмайра, Н. Й.
„ 277. Олекса Курило, Гартфорд, Конн.
„ 295. Олекса Цепко, Акрон, Огайо.
„ 296. Василь Каліновський, Арнолд, Па.
„ „ Антін Гарачмак, Арнолд, Па.
„ 299. Петро Судин, Бофало, Н. Й.
„ 306. Теодор Федуняк, Лінден, Н. Дж.
„ 309. Іван Кінаш, Саґінав, Міш.
„ „ Ева Кінаш, Саґінав, Міш.
„ 311. Стефан Федірко, Джезуп, Па.
„ „ Микола Федірко, Джезуп, Па.
„ 316. Григорій Храновський, Рочестер, Н. Й.
„ „ Василь Скробач, Рочестер, Н. Й.
„ 321. Федір Цюх, Феніксвіл, Па.
„ „ Дмитро Савчин, Феніксвіл, Па.
„ 338. Микола Опар, Монессен, Па.
„ 347. Стефан Чопик, Мілвіл, Н. Дж.
„ 350. Дмитро Криницький, Стемфорд, Конн.
„ 367. Сидор Андріїв, Рочестер, Н. Й.
„ „ Ксаверий Воробець, Рочестер, Н. Й.
„ 370. Яків Швець, Ню Гейвен, Конн.
„ 381. Дмитро Іванушка, Денбури, Конн.
„ 384. Дмитро Яворський, Карнеґі, Па.
„ 385. Петро Чучман, Мінеаполіс, Мінн.
„ „ Петро Бутрин, Мінеаполіс, Мінн.
„ „ Йосиф Ґреськів, Мінеаполіс, Мінн.
„ „ Лука Харчишин, Мінеаполіс, Мінн.

По 1 членови зорґанізували:

В. 6. Ів. Климишин, Гейстінґ ан Гудсон, Н. Й.
„ 7. Андрій Капітула, МкАду, Па.
„ 9. Адам Прус, Сейнт Клейр, Па.
„ 11. Василь Товонюк, Зейнсвіл, Огайо.
„ 14. Григорій Беґар, Ню Йорк, Н. Й.
„ 17. Андрій Віглій, Янґставн, Огайо.
„ 21. Микола Коцан, Бінґгемптон, Н. Й.
„ 22. Михайло Білінський, Бруклин, Н. Й.
„ „ Іван Коптюх, Бруклин, Н. Й.
„ 25. Семен Ядловський, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ „ Михайло Угорчак, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ „ Омелян Ревюк, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ „ Волод. Лотоцький, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ „ Іван Каштанюк, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ 36. Марія Новак, Рочестер, Н. Й.
„ „ Марія Ходяк, Рочестер, Н. Й.
„ „ Зофія Галушка, Рочестер, Н. Й.
„ „ Ксенія Лялька, Рочестер, Н. Й.
„ „ Настя Петрів, Рочестер, Н. Й.
„ „ Катерина Луцишин, Рочестер, Н. Й.
„ „ Марія Білей, Рочестер, Н. Й.
„ „ Анна Скробач, Рочестер, Н. Й.
„ 45. Іван Юзьвяк, Філяделфія, Па.
„ „ Іван Шманда, Філяделфія, Па.
„ „ Дмитро Стриковський, Філяделфія, Па.
„ 47. Павло Маґировський, Милвокі, Віс.
„ „ Михайло Адамчук, Милвокі, Віс.
„ 48. Йосиф Катулька, Вілкс Бери, Па.
„ 56. Петро Вітенько, Вілінґ, Вест Вірджінія.
„ „ Стефан Грушкевич, Вілінґ, В. Ва.
„ „ Микола Антошків, Вілінґ, В. Ва.
„ 62. Олекса Турянець, Філяделфія, Па.
„ 70. Петро Дубовецький, Джерзи Сіті.
„ „ Павло Пацала, Джерзи Сіті, Н. Дж.
„ 94. Андрій Махник, Гемтремк, Міш.
„ „ Василь Лотовський, Гемтремк, Міш.
„ 95. Тимко Гурин, Наварет, Па.
„ 99. Тимко Грабас, Вілкс Бери, Па.
„ 101. Сава Мацевка, Експорт, Па.
„ 102. Анна Стадник, Клівленд, О.
„ „ Константин Стадник, Клівленд, О.
„ 103. Іван Пунько, Милвокі, Віс.
„ „ Іван Березовець, Мілвокі, Віс.
„ 105. Стефан Юрків, Філяделфія, Па.
„ „ Василь Шийка, Філяделфія, Па.
„ „ Григорій Войтович, Філяделфія, Па.
„ „ Йосиф Полянський, Філяделфія, Па.
„ „ Антін Ключник, Філяделфія, Па.
„ 107. Онуфрій Новаковський, Іст Гемонд, Інд.
„ 108. Франко Віркійовський, Лейквуд, О.
„ 116. Михайло Костирка, Трентон, Н. Дж.
„ 120. Михайло Баць, Вудлавн, Па.
„ 130. Петро Свистун, Ню Йорк, Н. Й.
„ 131. Броніслав Ґжим, Мускеґан Гайтс, Міш.
„ „ Марія Ґжим, Мускеґан Гайтс, Міш.
„ 137. Стефан Терлецький, В. Істон, Па.
„ 138. Михайло Саламаха, Ґлестонбури, Конн.
„ 140. Іван Рудик, Янґставн, Огайо.
„ 141. Теодор Ворко, Дітройт, Міш.
„ 146. Петро Гищук, Дітройт, Міш.
„ 147. Стефан Сідловський, Алентавн, Па.
„ „ Олена Пейко, Алентавн, Па.
„ „ Теодор Лось, Алентавн, Па.
„ „ Анастазія Грабовинська, Алентавн, Па.
„ „ Анна Бобеляк, Алентавн, Па.
„ 151. Катерина Качмарик, Алентавн, Па.
„ 152. Володимир Сидорович, Нюарк, Н. Дж.
„ 154. Алексій Фринцко, Ґлен Лайон, Па.
„ 155. Пилип Щуцький, Перт Амбой, Н. Дж.
„ „ Петро Ходань, Перт Амбой, Н. Дж.
„ „ Григорій Федів, Перт Амбой, Н. Дж.
„ 157. Данило Стрілецький, Бенвуд, В. Ва.
„ 159. Антін Амброзій, Скрентон, Па.
„ 163. Іван Дуда, Філяделфія, Па.
„ 168. Іван Мацюрак, Перт Амбой, Н. Дж.
„ „ Григорій Дячишин, Перт Амбой, Н. Дж.
„ 171. Василь Бурко, Ґодійок, Масс.
„ 179. Йосиф Сокирка, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Андрій Помірко, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Др. Микола Клим, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Василь Ґолдак, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Йосиф Стефанів, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Михайло Федина, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Михайло Тиндик, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Іван Добромідський, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Іван Ґарґала, Сейнт Луіс, Мо.
„ „ Теодор Владика, Сейнт Луіс, Мо.
„ 182. Блажко Сущинський, Пасейк, Н. Дж.
„ „ Дмитро Лещишин, Пасейк, Н. Дж.
„ „ Лесьо Сисин, Пасейк, Н. Дж.
„ „ Петро Хміль, Пасейк Н. Дж.
„ 192. Микола Німий, Геркімер, Н. Й.
„ 195. Андрій Астряб, Піксіл, Н. Й.
„ 197. Микола Павлов, Медісон, Ілл.
„ 200. Йос. Паращук, Вудгейвен, Л. Ай., Н. Й.
„ „ Петро Господар, Вудгейвен, Н. Й.
„ „ Стефан Миськів, Вудгейвен, Н. Й.
„ „ Тимко Кузенька, Вудгейвен, Н. Й.
„ „ Стах Жатковський, Вудгейвен, Н. Й.
„ 201. Михайло Пех, Колдейл, Па.
„ 202. Марія Мельник, Овбурн, Н. Й.
„ 206. Ілія Околіта, Вунсакет, Р. Ай.
„ 211. Полікарп Рій, Стейплетон, С. Ай., Н. Й.
„ 212. Анна Канюк, Вілінґ, Вест Вірджінія.
„ „ Анна Шалева, Вілінґ, В. Ва.
„ „ Марія Вітенко, Вілінґ, В. Ва.
„ 213. Василь Бурбела, Бейон, Н. Дж.
„ 214. Константин Свитович, Шікаґо, Ілл.
„ 218. Йосиф Заляновський, Іст Янґставн, О.
„ 220. Юрко Кріль, Шікаґо, Ілл.
„ 229. Петро Дочич, Скрентон, Па.
„ „ Йосиф Федорович, Скрентон. Па.
„ „ Ілько Гоминьчук, Скрентон, Па.
„ 230. Юрій Присташ, Янґставн, О.
„ 234. Петро Циктор, Елізабет, Н. Дж.
„ 238. Стефан Ярош, Бостон, Масс.
„ 239. Микола Волос, Філяделфія, Па.
„ „ Петро Мокрицький, Філяделфія, Па.
„ 242. Ілько Гарбіст, Фреквил, Па.
„ „ Іван Криба, Фреквил, Па.
„ 243. Стефан Ґасюк, Вест Пулман, Ілл.
„ „ Сава Миляновський, Вест Пулман, Ілл.
„ 245. Матвій Скоропад, Трентон, Н. Дж.
„ 247. Павло Хрущ, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Теодор Гула, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Михайло Кучапський, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Василь Гірник, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Іван Гавранко, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Михайло Подоляк, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Юрій Ящук, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Микола Кравчишин, Вілмінґтон, Дел.
„ „ Михайло Біян, Вілмінґтон, Дел.
„ 248. Іван Іванишів, Котсвил, Па.
„ „ Йосиф Летнянчин, Котсвил, Па.
„ 249. Пелягія Войович, Барнесборо, Па.
„ 251. Анастазія Страп, Клівленд, Огайо.
„ 255. Лев Бобак, Вест Нютон, Па.
„ 262. Олена Придун, Ансонія, Конн.
„ 265. Теодор Пташинський, Майнерсвил, Па.
„ 266. Василь Поцілуйко, Амстердам, Н. Й.
„ 268. Семен Гладчук, Філяделфія, Па.
„ 271. Петро Ващишин, Елмайра, Н. Й.
„ 274. Лука Максимович, Янґставн, Огайо.
„ 276. Евген Стефанович, Ембридж, Па.
„ 277. Павло Курко, Гартфорд, Конн.
„ 283. Іван Наогольник, Авбурн, Н. Й.
„ 285. Микола Забич, Фарел, Па.
„ 290. Анна Хімяк, Куртіс Бей, Мд.
„ 292. Теодор Медвідь, Дітройт, Міш.
„ 294. Микола Моссора, Ровей, Н. Дж.
„ 299. Іван Сінякевич, Бофало, Н. Й.
„ 306. Андрій Антонів, Лінден, Н. Дж.
„ „ Василь Моссора, Лінден, Н. Дж.
„ 308. Григорій Качмар, Іст Сейнт Луіс, Мо.
„ 309. Юрій Федусь, Саґінав, Міш.
„ „ Михайло З. Ваґнер, Саґінав, Міш.
„ 316. Теодор Олексин, Рочестер, Н. Й.
„ „ Олекса Луців, Рочестер, Н. Й.
„ 320. Юліян Дипський, Балтімор, Мд.
„ 321. Федір Конів, Феніксвіл, Па.
„ „ Іван Костирка, Феніксвіл, Па.
„ 324. Григорій Григорчук, Філядефія, Па.
„ 329. Йосиф Піпський, Ботлер, Па.
„ 338. Іван Ядчишин, Монессен, Па.
„ 339. Василь Скольський, Філяделфія, Па.
„ „ Олекса Будай, Філяделфія, Па.
„ 348. [illegible]
„ 354. Петро Врубліцький, Гарвей, Ілл.
„ „ Микола Ярош, Гарвей Ілл.
„ 363. Михайло Луцишин, Оліен, Н. Й.
„ 364. Михайло Бурко, Клівленд, Огайо.
„ „ Йосиф Стойка, Клівленд, Огайо.
„ 367. Теодор Коґут, Рочестер, Н. Й.
„ „ Микола Мельник, Рочестер, Н. Й.
„ „ Григорій Сухарник, Рочестер, Н. Й.
„ „ Петро Озарів, Рочестер, Н. Й.
„ 370. Константин Марущак, Ню Гейвен, Конн.
„ „ Іван Кучірка, Ню Гейвен, Конн.
„ „ Волод. Березіцький, Ню Гейвен, Конн.
„ „ Микола Плуговський, Ню Гейвен, Конн.
„ 385. Іван Сміґановський, Мінеаполіс, Мінн.
„ „ Іван Лозовський, Мінеаполіс, Мінн.
„ „ Олекса Пилатюк, Мінеаполіс, Мінн.
„ „ Теодор Кохан, Мінеаполіс, Мінн.
„ „ Стефан Коцюба, Мінеаполіс, Мінн.

(Конець буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звідомлення Стрілецького Гуртка.

На зборах Стрілецького Гуртка, які відбулись дня 7. жовтня с. р., вирішено слідуючі справи:

1. Гурток приняв до відома справозданнє своїх відпоручників при спільнім комітеті свята Першого Падолиста та вповні одобрив їх заходи, щоби уникнути всяких непорозумінь та щоби цей день відсвяткувати як найвеличавійше. Гурток стверджує, що стрілецькі відпоручники робили всі заходи, навіть проти волі прочих товариств, щоби довести до згоди. Тому стрілецький гурток не бере на себе ніякої відвічальности за всі можливі наслідки за спробу розбиття народного свята.

2. З листів, які приходять до Гуртка виходить, що Стрілецька орґанізація стрінулась з милим привітом не тільки серед Стрільців але взагалі серед нашої американської іміґрації. З огляду на поширеннє орґанізації принято слідуючі, орґанізаційні постанови: В місцевости де найдеться найменше 5. стрільців має оснуватися Стрілецький Гурток, який стоятиме в звязку з филаделфійським Гуртком. Стрільці, які живуть поодиноко є прямо членами Гуртка в Филаделфії і до него платять свою членську вкладку і внос до Укр. Національної Скарбниці. Поодинокі Гуртки пересилають членську вкладку і внос до Скарбниці гуртом через свій Гурток, задержуючи для себе 25 ц. вкладки на свою адміністрацію. Членська вкладка виносить $1. річно і місячна вкладка до Скарбниці 25 ц.

З поширенням орґанізації виникла потреба скликання Стрілецького Зїзду, який вирішив би всі орґанізаційні справи та дав відповідь стрілецтва на всі біжучі питання нашого національного життя. Гурток звертається ще раз з покликом до всіх Стрільців, щоби негайно голосили свій вступ до Гуртка та рівночасно висказували свою думку про потребу скликання Зїзду. Филаделфійський Гурток рішив, що найкраще булоб скликати Зїзд з кінцем місяця лютого або марта та до цего часу перевести повну стрілецьку орґанізацію. Колиб однак прочі гуртки бажали Зїзду скорше, то його буде скликано після бажання загалу. Зголошення про приступленнє до Гуртка негайно слати на адресу писаря: W. Petrusyk 301 S. 3rd St., а гроші слати на адресу скарбника: T. Swystun, 2231 Fairmont Ave., Philadelphia, Pa.

3. [illegible] товляє стрілецьке представленне, якого програма буде проголошена. Через те, що потрібно богато рук до праці, взиваємо ще раз филаделфійських стрільців явитися на слідуючі збори.

4. Щоби відсвяткувати день злуки всіх українських земель, який припадає на 22 січня, Гурток припоручив В. Галанови, В. Петрусикови та М. Свистунови війти негайно в порозуміннє з Січовою Орґанізацією, щоби цей день відсвяткувати урочисто, спільними силами українського филаделфійського загалу.

5. Гурток рішив висказати свою подяку Управі Січового Дому за прихильне відношенне до Стрілецького Гуртка та рішив, що філаделфійські члени мають стати членами Січового Дому, в якому відбуваються всі наради Гуртка.

6. На запрошеннє фермонської української громади передане т. Т. Свистуном, рішено взяти участь при святочнім відчиненню її Дому.

7. Подається до відома всіх українських громад, що на їх бажаннє Стрілецький Гурток вишле своїх референтів, які говоритимуть про визвольну боротьбу. Близші услівія подасть писар Гуртка.

8. Звертаємось до всіх Стрільців з проханнєм, щоби негайно навязали зносини зі своїми товаришами в старому краю, та передавали до Гуртка всі цікаві відомости які одержуть від них як також, щоби надсилали до Гуртка звідомлення про життя наших робітників в ріжних українських кольоніях та національне життє.

9. Слідуючі збори Гуртка відбудуться в Січовім Домі при Бровн та Н. Френклин Ст., в неділю дня 22. жовтня с. р. точно о год. 12. в полудне. Окремих повідомлень не висилається. Всім Стрільцям раді.

Всі українські часописі, які співчувають нашій праці, просимо о ласкавий передрук цего звідомлення.

За Управу Стрілецького Ґуртка в Филаделфії:
Волод. Галан, предс.
В. Петрусик, писар.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Як святкують відділи У. Н. Союза свої ювилеї?

Українське Т-во „Січ", від. 282 У. Н. Союза святкувало ювилей, про який буде обширнійша допись. Тепер тільки подаю, що на тім торжестві не забуто на справи загально-народні і зібрано на „Голодне Село" в старім краю $73.75, які вислано до краю через нашу центральну орґанізацію „Обєднання" в Филаделфії.

У. Н. Союз наш батько, а відділи його діти. Коли батько взиває нас в своїм орґані „Свобода" не забувати за наш рідний край, ми як добрі діти повинні слухати і при кождій нагоді памятати на своїх рідних в краю.

Іван Лесюк.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

З Падолистового свята на край.

Невеличка наша громада не тільки вшанувала день 1. падолиста великим святом але не забула за голодних та тих, що потерпіли, або терплять за те, що не погоджуються з ляцьким панованням на наших землях.

Збірка з падолистового свята виносила $77, які вислано до Обєднання з ось таким призначенням: $30 на інвалідів, $25 для політичних [illegible]

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З срібного весілля для голодних.

Братство св. Андрея Первозванного, від. 66 У. Н. Союза можна сміло поставити за взір всім другим. Всі його члени це свідомі і добрі Українці, які радо помагають кождій акції, яка змагає до поліпшення долі нашого народа. Вони купували бонди Національної Позички, вони складали Негайну Допомогу, Вони платять точно кождого місяця через цілий час народний податок до Обєднання.

В одного з наших членів, а то в громадян Івана і Лукії Лазорчик відбулося 24 жовтня срібне весілля, на якім чесні гості не забули при радісній хвилі і на старокраєву недолю та зложили $13.25 для голодуючих.

Жертвували по $1: І. Лазорчик, І. Буґера, Н. Данилик, Д. Павлик, Н. Біщок, Й. Кальброн, Т. Лазорчик, Т. Смит, М. Пиртко, Т. Берондж, М. Карноль, З. Желяско; по 50 ц.: І. Чачуна, К. Верескля, а М. Биндас 25 ц.

На митинґу Бр. св. Андрея Первозванного зложили по $1: І. Лазорчик, Я. Цомпель, Л. Фединяк, М. Гандзюк, Гнатяк, П. Зятик, Д. Павлик, А. Дубас, по 50 ц.: В. Босий, Д. Биндас, Н. Виткович, І. Зборовський і К. Верескля. Разом вислано до Обєднання $23.75.

Іван Буґера.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Чекали 4 роки наприїзд до Америки.

Дня 11-го с. м. приїхало троє дівчат з краю до Америки кораблем Леваєтен з Олеська, повіт Золочів, Галичина, а се Івана і Софія Вакун та Софія Сумик. Їх сестра Анна Вакун тепер замужна Голяк, внесла перші аплікації на приїзд до Америки дня 11-го падолиста, 1921 року і вони чекали 4 роки, оплачували розмаїті стемпси в громаді і в старостві і їздили три рази до Варшави по віза, аж сього року їх нумер вийшов і приїхали. Вони уважають се за льотерію та говорять, що переважно нікого не пускають до Америки а про Польщу то і нема що згадувати. Говорять, що голод і холод в місті і на селі, а ще до того наспроваджувано до нашого краю Мазурів і нароблено для них нових сіл.

ПОЕТИ І ПОЕЗІЇ.

Кождий поет, чи він більше талановитий, чи менше, має вроджений дар поетичний. Але жаден поет, навіть найбільше талановитий, не може розвинутись і удосконалюватись, коли не читає творів других поетів, а особливо — добрих поетів.

Навіть набільші поети писали свої твори під впливом других великих поетів іноді навіть других національностий.

Правда, не кождий поет вміє сей вплив відповідно використати, але також правда, що без того впливу поет останеться на тому початковому стані, на якому вперве взявся писати свої поетичні проби.

Длятого ся стара але все дуже добра вказівка для поетів: Читайте твори других поетів, не раз, але 10 разів! — завсіди останеться золотою гадкою.

Українські поети повинні читати, як найбільше твори українських поетів.

В Америці є чимало українських поетів, а деякі з них вже доволі вибилися своїм таланом. Котрі виказались більшими успіхами, безперечно більше читали. Але всі українські поети, все, і всюди повинні тямити сей заповіт: Читати як найбільше творів українських поетів.

Книгарня Свободи має на складі такі збірники українських поетів.

Гайдамаки. Т. Шевченка	.50
Кобзар, повний ілюстрований збірник віршованих творів Т. Шевченка (брош.)	1.50
Кобзар Т. Шевченка, 707 сторін в оправі	2.50
Твори Тараса Шевченка в 3-ох томах (в оправі)	8.50
Твори Тараса Шевченка в 5-ох томах, в оправі	15.00
З вершин і низин, збірник поетичних творів Івана Франка, в оправі	3.40
Писання Богдана Лепкого, в нарисом його літературної діяльности. Вас. Верниковa. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. В полотняній оправі	5.50

На сих книжках даємо також 25% опусту. [illegible]

ЮВИЛЕЙ ЛЮДИНИ ПРАЦІ.

40-ліття громадянської діяльности д-ра Степана Федака.

Львівське діло у виданню з 25. м. м. пише:

Сьогодня, в неділю 25. жовтня с. р. представники українських громадянських установ і організацій цілого краю складають привіт одному з найстарших і найбільш заслужених робітників на рідній народній ниві д-рові Степанові Федакові — з приводу 40-літних роковин його праці. Сорок літ — це шмат часу! Перед тим, що перейшов цей довгий-предовгий шлях важкої муравлиної праці у найважчих умовинах і залишив по вибоїстій дорозі незрушимі памятники — слід з пошаною поклонитись як перед Камінярем.

Син бідного народнього учителя, втративши в 14-ім році свого батька — від молодечих літ пробивався крізь життя власними силами, допомагаючи ще й молодшій рідні та проймаючись безталанням-недолею свого народу. Не мрійник і не фантаст, а тверезий ідеаліст і здоровий оптиміст, що бачив радість життя і праці і вірив у побіду через працю — здобуте теоретичне знання рішив був використати до створення нових ділянок і нових варстатів праці, що далиб прожиток безпосереднім робітникам та скріпилиб силу народа. Він був одним із перших, які цю силу бачили передусім в економічній організованости громадянства. І він був одним із перших, що зрозуміли великанську вагу скупчення української землі в руках українського хлібороба. Тому теж ми бачимо Його поміж основниками найповажніших економічних інституцій як „Народня Торговля" і „Дністер" і тому Він, як адвокат, головну увагу звернув на можливости викупу поміщицької землі, на парцеляційні справи. Немає майже такого кооперативного Товариства, при основанні якого Він не співпрацював би. „Дністер" — це сторінка Його життя, яку треба би описувати окремо золотими літерами. Скільки Він наїздився по всіх закутинах краю і скільки коштувало його сил, здоровля і власного гроша, аби лише спонукати байдужих заскорузлих людий здвигнути спільними силами основний фонд 100.000 корон цієї інституції!

Визначаючись невичерпаною, дійсно подиву гідною енергією, д-ра Степана Федака протягом цілих тих сорок літ не бракувало ніде, де треба було фахової поради, матеріяльної допомоги, моральної підтримки. Ставропігія, захоронки, школи, українські інваліди, політичні вязні — треба би навести довгий реєстр тих установ, організацій, конгрегацій і пошкодованих при національній роботі громадян, які мусять бути вдячні Йому. Покликавши до життя в час найгіршого лихоліття „Горожанський Комітет", розвинув на широку скалю філянтропійну діяльність, бачучи в ній, як у кожному свому кроці, не добровільну пожертву, а національний обовязок. За сповнювання національного обовязку Він діждався був і тюремних днів.

Суворий фаховець-економіст є одночасно великим поклонником Музи: співу, музики, театру. Др. Степан Федак не звик пропускати ні одної нагоди, де треба підкреслити власним прикладом потреби підтримання рідного мистецтва. Розуміючи значіння маніфестаційних обходів Його можна було бачити буквально на кожному національному святі.

Др. Степан Федак належить до тих нечисленних одиниць, щодо яких важко сказати: де кінчається їх національно-громадянська діяльність, а де починається приватне життя. Хай вибачить нам Ш. Ювилят, що ми торкаємось Його родинних відносин, а проте при загальній характеристиці Його осо[illegible] Федак, для якого нема такої перешкоди, задля якої Він не відвідав би що дня своєї старенької мами і який з геройським спокоєм терпів удари, що сипались на нього за вчинки його найблизших, зроджені з патріотичного почування, — є справді зразком сина й батька української родини.

40 літ минуло з того часу, коли др. Степан Федак сміливою ходою вступив на буряном порослий і терням засіяний шлях. Нині, по 40-ох роках, ми бачимо д-ра Ст. Федака таким самим, що й давно колись: завжди метким, енергійним, робітливим, безкорисним, бадьорим і веселим. Чим Він був — тим і є. Хай-же довгі роки залишиться тим самим і хай Його сили, енергія й життєрадість дозволять Йому ще довгі роки служити на славу і добро українського народу.

САМОВБИВСТВО В ДЕНЬ СОТИХ РОКОВИН.

Велику сензацію викликало в Італії самогубство столітньої Анни Конті, що жила недалеко Берґамо. Безпосередньо по торжестві з нагоди столітнього ювилею уродин застрілилася з револьверу. Оставила короткий лист, у якім пише, що вже змучило її це життя і затужила за иншим життям, за Богом.

ДОПИСІ.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Про Український Хор в Рачестер і його вистави.

Переглядаю кожне число Свободи, чи хто з наших громадян не туркне дещо про виставу Українського Хору п. з.: Повернув із Сибіру. Хотяй воно вже й пізно писати про хід вистави, та однак думаю бодай торкнутися цего, що надає кождій виставі поваги.

Усяка добре викінчена робота мусить бути зроблена людьми, котрі мають практику ту роботу в дійсности випустити зі своїх рук як вишлюфований кришталь.

Це мається з усякими нашими товариствами, хорами, аматорськими кружками, і усякими иншими товариствами.

Український Хор в Рачестер заслугує на громадське підпертє з боку нашого громадянства за умілу працю, не тільки мистецтва, але й на полі громадськім. От хочби це, як довідуюсь, Хор був наняв для своїх підприємств дві суботи, однак другі місцеві товариства наняли й собі ці самі дні, та Хор, щоби показати солідарність громадську й свідомість, відкликав свої підприємства, на день пізнійше. От примір для других товариств. Щодо Хору то він кождому відомий в нашій громаді з концертових виступів. Та він відомий і в чужих, котрі мали нагоду чути Хор в галі Амалґамейтед з нагоди обходу юнією російської революції. На те свято був запрошений наш Хор. Там він відспівав українські пісні і саля невгамовувалась від оплесків, так що я самий чув, як приступали люди до диригента Хору д. Сорочинського і заявляли, що ніщо їх так не захопило на тім святі як наш Хор, бо це не хор, а музика.

Воно і справді якийсь чудний той Хор. Так сядеш, слухаєш, починає хор спів, думаєш, щось нове, пічне якусь пісню, що ще не чув, аж вслухуєшся, де там, пісня не нова, а чогось звук пісні інший, і думаєш, що не людські то голоси, а музичні інструменти.

Тепер пару слів про драму: Повернув із Сибіру. Драма досить цікава і не легка до відіграння. Нераз бачив уже згадану драму та думав, що нема в ній нічого вартного. Отак собі писанечко. Та коли бачив, як цю драму грав Хор в Рачестер, то думав, що це цілком не ця драма, що зовуть: Повернув із Сибіру. Рухи кождого аматора надали таку вагу драмі, що чарували кождого присутного. Співи в згаданій драмі перший раз я чув, хотяй бачив згадану драму разів пять в кількох містах.

Мушу правду сказати і без встиду признатись, що перший раз я в Америці бачив, щоб так старанно і уміло хто вмів взагалі грати наші представлення. Рачестерська громада мусить бути горда, що пишається такими гарними людьми, як співаків Хору, котрі стоять на рівні з дійсними артистами.

Тому бажавби я, щоби хор старався частійше виступати перед людьми на сцені. Зачуваю, що на 22-ого с. м. Хор задумує відіграти драму: Душогуби. Щасть Боже, много людий, а я певно не пропущу нагоди, щоби не подивитись на свою рідну драму.

Рачестерці: — Хай Вас не бракне на згаданім представленню. Підіпріть свій Хор, а мати-мете славу на цілу Америку!

Знаю вже з попередніх часів мого побуту в Рачестер, коли заходив на якенебудь представленнє, що усе треба було звертати увагу людям, щоби уважали на дітий і т. д., та цим разом людий мов хто поприковував. Сам кождий собі ставив питання. Чи не перший раз бачу людий, що розуміють, що це український театр.

Не знаю, чи це аматори людий причарували, чи в дійсности Рачестерці не то, що земляки з других міст.

Гість з околиці.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Український Хор в Рачестер зорґанізував і веде вельми талановитий диригент **д. Сорочинський,** бувший член Української Національної Капелі під управою д. Ол. Кошиця. Сей Хор під кермою д. Сорочинського виступав з концертом підчас конвенції У. Н. Союза в Рачестер, Н. Й. Всі делегати, що були на сьому концерті, безперечно признають, що були очаровані співом сього хору. Д. Сорочинський ледви кілька тижнів учив сей хор тих пісень, що їх співав на концерті, а всякий мусить по совісти признати, що щодо артистичного викінчення не дорівнали-б йому другі хори, хотяйби вчилися роками. Було видно, чого може довершити дійсний талан д. Сорочинського. Тому було-б добре, якби другі громади запрошували до себе хор д. Сорочинського і брали собі з нього примір.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Поможіть докінчити Народний Дім в Денисові!

Мало находив я людий з Галичини, щоб не чули про Денисів. І не дивниця, ніяке друге село в Галичині не має такої цікавої історії і такого значіння в пробудженню галицького села, як Денисів.

В ньому заложено першу українську читальню в Галичині заходами пок. Осипа Витошинського, далеко раньше як зорґанізовано тов. Просвіта, що пізнійше піклувалась закладуванням читалень по селах. Результати сьої читальні для села були кольосальні, вона привела село до такої національної свідомости, господарського добробуту і тверезости, що Денисів на довгі роки оставався взором і прикладом не лиш для околиці, але і для краю. Та ще більше став голосним Денисів своєю музикою та хором, заведеними тим самим О. Витошинським. Денисівці перші уряджували народні концерти по цілій Галичині і скрізь розсилали своїх співаків, щоби сі закладали такіж хори по галицьких містах і селах. З ріжних сторін Галичини приїзджали люди до Денисова на науку хорального співу і звидси розвозили з собою те культурне придбанне, яким пишався Денисів Війна далась в знаки сьому селу більше, як кому иншому, не лише що знищено всі народні інституції, але і досі Поляки стережуть пильним оком село, щоб його паралїжувати і не дати прийти до давньої сили і національного становища. Погрози, заборони, кари і карні експедиції навіщають село часто, та люди не тратять духа, охоти і енерґії, щоб зберегти ту культурну висоту, на якій вони раньше стояли. Скоро знайшлась змога по війні, майже всі народні встанови привернено до життя і село стало заходитись будувати Народний Дім, деб сі встанови притулити. Кооператива, читальня, театральна саля, молочарня, сиротинець і пр. вимагали просторого будинку і Денисівці застосувалися вірно до сих вимог.

Розпочали і довели до половини будову, яка по скінченню має коштувати до 50,000 золотих. Та прийшли лихі часи, здирства уряду, неврожаї привели людей до зубожіння, так помимо найлучшої волі село не всилі наразі цїли осягнути— дому докінчити.

Правда, комітет віднісся з просьбою до своїх земляків за морем, щоб прийшли їм в поміч. Та на селі клич і не всі і не по найбільшій змозі відізвались денесівські люди в Америці і Канаді. Всего на всего зібрано і вислано около $300.00, що супроти суми, якої потрібно на докінчення дому, являєсь дуже малою. Будучи в Денисові, оглянувши дім і провіривши рахунки комітету, я можу певно сказати, що акція ведесь в найлучшім порядку і в певних руках. Знаючи прикре положенне села, а з другого боку значінне сього дому не лиш для самого Денисова, але і околиці, отсим звертаюсь до денисівських людей в Америці і Канаді, як також до всіх, що відчувають вагу сьої важної справи, щоби помогли докінчити Народний Дім в Денисові.

Датки на сю ціль потреба посилати на адресу: Павло Вареница 6 Clinton St., New York, N. Y.

Василь Кузів.

Відплата.

Син покійного богача заручився з убогою дівчиною. Його брат замісць бажань післав короткого листа з докорами, в якому вирікався брата. При кінці листа написав: „Батько в гробі обернеться". Кілька літ пізнійше залюбився моралізуючий брат також у вбогій дівчині. І не треба було ждати довго і він заручився. Замісць весільних бажань одержав від [illegible]

„[illegible] „СВОБОДУ" ЧИТАЄ ДО [illegible] ТОМУ ВОНА